

OSNOVNA ŠOLA PIVKA

ENOTA VRTEC

Prečna ulica 3, 6257 Pivka

Tel.: 05/721 24 90

E-naslov: vrtec-pivka@os-pivka.si

Erasmus+

Poročilo o spremljanju pouka preko Erasmus+ projekta

1. Splošni podatki

1.1. Naziv šole gostiteljice

Organisation name:	Maria Regina College, Mosta Primary A,
Address:	Grognet Street, Mosta, MST 3612, Malta

1.2. Kraj: Mosta, Malta

1.3. Datum: 11. 3. – 15. 3. 2024

1.4. Strokovne delavke: Klara Gardelin in Andreja Godina

2. Tema in cilji izobraževanja

Tema: opazovanje in spremljanje pouka

Cilji:

- seznaniti se z uporabo digitalne tehnologije pri pouku v različnih starostnih skupinah otrok (metode dela in pedagoški pristopi)
- opazovati inkluzivne pristope pri vsakodnevnom pedagoškem delu (otroci priseljenci, otroci s posebnimi potrebami, otroci s sprincičnimi učnimi težavami)
- seznaniti se z uporabo interdisciplinarnega pristopa pri poučevanju otrok v osnovni šoli

SPLOŠEN OPIS:

Obiskali sva osnovno šolo v kraju Mosta. Na uvodnem srečanju so nam predstavili šolo, prednostne naloge, organizacijo dela ter vzgojno izobraževalni sistem pod okriljem ministrstva.

Šola deluje na dveh lokacijah. In sicer so na centrali nastanjeni otroci od 4 leta dalje, na "podružnici" pa predvsem otroci v starosti 3 do 4 leta. Šolo obiskuje cca. 500 otrok v starosti od 3 do 8 let. Med zaposlenimi so poleg ravnateljice in šestih pomočnikov ravnateljice še učiteljice "razredne" stopnje in učiteljice predmetne stopnje, skupaj cca. 100 strokovnih delavcev. Na podružnici sva srečali še dve perici.

Učitelji so zadolženi za izvedbo pedagoškega dela, delo s starši, komunikacijo ter organizacijo urejajo pomočniki ravnateljice.

Starši pripeljejo otroke do zunanjega vhoda (visoka ograja z zaklejnjenimi vrati), kjer jih sprejme varnostnica. Popoldne, po zaključku pouka, starši otroke počakajo prav tako pred vhodom.

Pouk poteka med 8:30 in 14:00 uro. Otroci, ki pridejo prej v šolo oz. potrebujejo varstvo po tem času, počakajo na starše v razredu. Za varstvo poskrbijo zunanji izvajalci. Ravno tako tudi v času počitnic in pouka prostih dni.

Kot so nam razložili imajo večinoma razrede organizirane kot enojne oddelke, v katere je vključenih enajst otrok, zanje skrbi ena strokovna delavka. Otroci so lahko združeni v dvojni oddelek, v tem primeru je v učilnici 22 otrok in za njih skrbita dve strovni delavki. Občasno sva v učilnici opazili tudi tretjo ali četrto odraslo osebo. Pojasnili so nam, da so to spremmljevalke otrokom s posebnimi potrebami.

V času najinega obiska na šoli sva imeli priložnost hospitirati študentko pedagoške smeri. Ta dan je bila prisotna tudi profesorica s pedagoške fakultete, ki je hospitirala študentko in opravila z njo razgovor. Strokovne delavke in vodstvo zavoda v to niso bili vključeni.

Pouk v razredu poteka dvojezično, v Malteščini in Angleščini. Opažajo, da je v zadnjem desetletju angleščina precej izpodrinila malteščino, saj so v duhu inkluzije pogosteje uporabljali angleščino, ker so želeli vključiti otroke priseljence in na ta način jim želeli približati proces učenja. Na najino željo so nam omogočili, da sva pri eni od hospitacij prisostvovali pouku v malteščini.

Učna ura traja 45 minut. Tekom dneva imajo dva daljsa odmora namenjena gibanju ter dva odmora za prehranjevanje. Hrano prinesejo od doma. Na vsakem koraku je opaziti napis »Nuts free zone«, kar pomeni, da otroci ne smejo nositi v šolo nobene hrane, ki bi vsebovala oreščke (v izogib morebitnim zapletom v primeru, da bi imel kdo od otrok alergijo nanje). Učilnice so opremljene s stalnimi kotički: za razvijanje jezikovnih spretnosti (opremljeni s črkami, didaktičnimi materiali, knjigami,...), matematično opismenjevanje (opazili sva predvsem zapise števil, simbolov za matematične operacije), kotiček za ustvarjanje, naravoslovni kotiček, pri mlajših otrocih imajo tudi mizico »peskovnik« in kotiček z igračami.

Dvajset minutne odmore otroci preživijo v atriju na poganjalkih oz. v drugi enoti na površinah pokritih z umetno travo.

Na začetku učne ure učitelj pripravi uvod v temo preko interaktivne table, nato razdeli otrokom naloge. Večinoma dalajo v manjših skupinah.

Zelo so naju presenetili pogoji dela, saj v prostorih nimajo ogrevanja. Vrata učilnic so vedno na stežaj odprta, prav tako vsaj eno okno v vsaki učilnici. Otroci so bili oblečeni v dvojni rokav, učitelji pogosto v lahko podloženih jaknah. Vsi so obuti v čevlje. Na ta račun prihranijo veliko časa vezanega na dnevno rutino obuvanja, oblačenja,... Pred učilnicami nimajo garderob. Vrhinja oblačila otrok hranijo v učilnici v plastičnih zabojih. Otroci imajo po sistemu angleških šol uniforme (lahka športna oblačila, ki ne utesnjujejo).

Odprta vrata služijo tudi preglednosti nad delom strokovnih delavk. Pomočnik ravnateljice je zadolžen za določeno število oddelkov in je dnevno prisoten v učilnici, na hodniku, med otroki. Opazili sva, da velikokrat pridejo v učilnico, fotografirajo otroke med dejavnostjo in vsebino skupaj s fotografijami objavijo na šolski FB strani. Otroci pogosto teh obiskov niti ne opazijo.

Tekom najinega spremljanja pouka sva opazili, da so otroci vajeni obiska različnih strokovnih delavcev oz. odraslih. Otroci so naju sprejeli brez zadržkov in naju vključevali v svoje delo ter igro, kar nam je bilo zelo všeč.

3. Metode dela in učni rezultati

Outcome 1: K2.5/6 Digital Literacy Activity using Bee-Bots	
Relevant subject, skill or competence:	Story telling; computational thinking, listening skills.
Description:	Students are provided with flashcards of characters from a story. The teacher starts to read the story then stops and gives instructions to use the BEE-BOT. The students say the character that the Bee-Bot stopped on. This is repeated until the end of the story.

Prvo hospitacijo sva opravili v oddelku otrok, ki so dopolnili 3 leta. Kolegice so nam predstavile uporabo Bee-Botov pri obnavljanju zgodbe (fotografija). Delo je potekalo v manjših skupinah. V prvi skupini so se otroci učili uporabljati IKT tehnologijo. Na mizi so imeli izdelano podlogo s sličicami zgodbice. Otroci so morali slediti navodilom strokovne delavke (učiteljice) ter pravilno programirati robotka, da je prišel na pravo mesto. V drugi skupini so obnavljali zgodbo ob aplikatih. Ostali otroci so se igrali v kotičku v manjših skupinicah (v ospredju je bila simbolna igra – vožnja z avtobusom, kuhanje, igra s figuricami). Z Andrejo sva sedeli v bližini kotička dom in družina. Otroci so naju stalno opazovali. Andreja jih je ogovorila in kmalu so jo vključili v igro, kuhalni so različne jedi in ji nosili poizkušati. Strokovne delavke so omogočile vsem otrokom, da se vključijo v vodenou dejavnost. Presenetilo naju je zavzetost otrok in sodelovanje pri tem, z robotki so intenzivno delali 10-15 minut. Otroci so bili umirjeni, sledili in se odzivali na navodila, prehajanja iz dejavnosti v dejavnost so gladko tekla, ber posebnih zapletov in dodatnih spodbud.

Outcome 2: K2.8 Surprise eggs eruptions Easter science activity	
Relevant subject, skill or competence:	Surprise eggs? Science experiment with fun surprise eggs eruptions. What's inside the eggs? A chick!!! Easy and classic science the kids will love and perfect just in time for Easter.
Description:	<p>Supplies needed (bicarbonate of soda, vinegar, food colouring, small chicks, bowl and spoon, water)</p> <p>Make the dough by empty a box of bicarbonate of soda into a bowl. Add water a small amount at a time until you get a mouldable but not funny dough that holds it shape when pressed together. Make a form of an egg with the dough for each child and put a small chick inside the egg. Put them into the freezer for at least 15 to 20 minutes. This will help them to firm up and keep shape.</p> <p>While the eggs are freezing prepare the cups with different coloured vinegar. Carefully remove the eggs and drop into coloured vinegar containers and you see the eggs erupt and a chick is hatching.</p> <p>SURPRISE EGGS ERUPTIONS ARE CAUSED BY A CHEMICAL REACTION</p> <p>How do these surprise eggs really erupt? Is it magic or is it science? Bicarbonate of soda and vinegar science is a great introduction to chemical reactions for young kids. When the bicarbonate of soda {a base} and the vinegar {an acid} mix, they release a gas {carbon dioxide}. This gas is what is also released when you open a carbonated beverage bottle. Ever shake a soda and then open it up. It's quite an eruption. Our surprise eggs will fizz, bubble, foam, and erupt too. Our erupting eggs are science you can see, hear, feel, smell, and touch! You can feel the fizz of the gas. You can smell the vinegar. You can hear the bubbling, erupting, fizzing sounds. Of course, you can definitely touch this kind of science.</p>

Učiteljica je skupaj z otroki izvedla poskus s sodo bikarbono in kisom. Otroci so oblikovali kroglice iz sode bikarbone, jedilnih barv in vode ter vanje vstavili piščankčka narejenega iz volne. Kepico so za nekaj čas dali v zamrzovalno skrinjo. Ko je postala dovolj trdna, so kepice prinesli nazaj. Jih namestili v plastične posode ter jih polili s kisom. Otroci so opazovali reakcijo. Bili so navdušeni, ko se je iz barvne peneče se gmote prikazal piščanček.

Outcome 3: Y1.1 Numeracy Activity through the story of Alice in Wonderland	
Relevant subject, skill or competence:	<p>Using the emergent curriculum, the students will participate in a numeracy lesson focusing on the following concepts:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Active participation • Teamwork – working in groups during a matching activity game • Problem solving – solving mathematical problems/ addition sums • Critical thinking – figuring out the time
Description:	<p>During this activity, the students will be able to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Provide some details (a summary) about the story of 'Alice in Wonderland.' 2) Work in groups to memorise and match different pairs of objects mentioned throughout the story. 3) Solve mathematical problems and addition sums using a card game as a hands-on learning, and 4) Revise the concept of time (o'clock) by figuring out the different times related to different events mentioned throughout the story.

V učilnico sva vstopili skozi zajčjo luknjo. Otroci so skozi matematične aktivnosti obnavljali zgodbo »Alica v čudežni deželi« Lewisa Carolla. Vsi kotički v učilnici so vsebovali aplikate iz zgodbe. Učitelji le-te pripravijo sami. Ogromno imajo plastificiranih slik iz zgodbe ter spremljevalno didaktično gradivo v podporo razvoju specifičnih učnih ciljev.

Outcome 4: Y1.2 Learning literacy through stories	
Relevant subject, skill or competence:	<p>Through the emergent curriculum, one can practice cross-curricular and integrate subjects. Throughout the lesson, the students will use the following competencies:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Collaboration when working in groups. 2. Critical thinking. 3. Problem solving. 4. Managing information. 5. Creativity and innovation.
Description:	<p>By the end of this lesson students will be able to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Follow the story 'The Very Hungry Caterpillar' and predict what is going to happen. 2) Story sequence. 3) Distinguish between healthy and non-healthy food. 4) The life cycle of a butterfly. 5) Write the initial sound of a word. 6) Write an addition sentence.

Otroci so obnovili zgodbo o Zelo lačni gosenici E. Carle-ja najprej s pomočjo slik na interaktivni tabli (slika levo). Nato so se razdelili v skupine in zgodbo obnavljali s pomočjo didaktičnega gradiva (slika desno), ki ga je priravila učiteljica. Vsaka skupina je dobila goseničino glavo. Na ustih je bil prilepljen ježek. Otroci so na aplikati polagali hrano po vrstnem redu, kot se pojavlja v zgodbici. Otroci so si med seboj pomagali, se dopolnjevali.

Outcome 5: Y1.3 Numeracy Activity using Bee-Bots	
Relevant subject, skill or competence:	Numeracy using bee-bots. Number and value recognition, from 1-20.
Description:	<p>Following the story of "Jack and the beanstalk", children will be given a bee-bot mat with beans on it. Children will pick a number and match it to the number of spots on the bean. They must do so by inputting the directions on the bee-bot and guiding the bee-bot to the right bean.</p>

Otroci so utrjevali števila od 1 do 20 s pomočjo IKT. Uvod v dejavnost je potekal preko digitalne table. Otroci so ob aplikacijih obnovili zgodbo ter nato z Bee Boti utrjevali števila do 20 – šteli so korake ter programirali robotka, da se je zapeljal do določenega števila na podlogi. Delo je potekalo v manjših skupinah. Za motivacijo in rdečo nit skozi dejavnost je bila obravnavana Grimmova pravljica Jakec in čarobni fižoli.

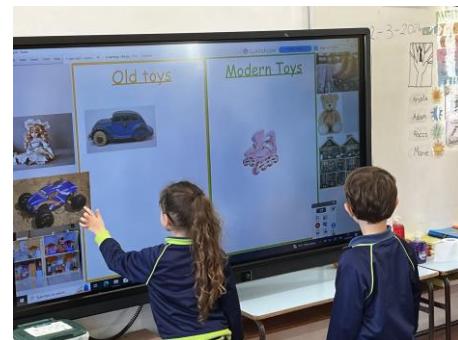
Outcome 6: Y2.2 Exploration in numeracy and basic technology concepts - STEAM	
Relevant subject, skill or competence:	<ul style="list-style-type: none"> • Numeracy Skills • Basic Electronics Understanding <p>Creativity, Observation and Exploration</p>
Description:	<p>Students will engage in a hands-on science activity using 7-segment displays to introduce fundamental concepts of numbers and basic technology. Through interactive play and exploration, the students will develop numeracy skills by observing how the segments of the display represent different numbers.</p> <p>The activity aims to foster curiosity and excitement about numbers while providing an early introduction to coding.</p> <p>Upon completion of the activity, students should be able to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Recognise and identify numbers represented on a 7-segment display. 2. Demonstrate basic understanding of how individual segments form numbers. 3. Engage in hands-on exploration, promoting sensory learning and observation skills. <p>Express curiosity and ask simple questions about the relationship between numbers and technology.</p>

Otroci so spoznavali »sestavo« digitalnega zalona. V podporo razumevanju so bile raznovrstne dejavnosti kot na primer sestavljanje števila s pomočjo paličic, digitalni zaslon na katerem so ostroci programirali izpis določenega števila (naprava je bilo inovatorsko delo učiteljčinega partnerja),...

Na začetku učen enote je učiteljica predstavila vsebino na digitalni tabli – pripravila je PWP predstavitev za vsako ševilko posebej, skupaj so ponovili. Snov so utrjevali v manjših skupinah. Učenci so bili zelo motivirani in zatopljeni v dejavnost. Presenetilo naju je njihov način dela, zelo so bili povezani in ustvarjalni.

Outcome 7: Y2.1 Social Studies Activity – Exploring the different materials of the toys using the easi-scope	
Relevant subject, skill or competence:	During Social Studies the children will learn about toys. What toys their grandparents and parents used to play with when they were young and the toys that the children play with nowadays. Using the tool of the spotlight from the ActivInspire the children will try to guess what the toy is. Then, with the use of the easi-scope the children will explore the different materials that the toys have. The easi-scope permits the children to have a close look at the different materials of the toys, like a digital microscope, and take a photo to keep a record of the material.
Description:	The children will notice the difference between old and modern toys and talk about the different material of each toy. Using the easi-scope the children will observe the material of the toy and take a photo of the material.

Otroci so spoznavali različne materiale. Učiteljica je uvedla temo preko digitalne table – pripravila je interaktivno dejavnost razvrščanja igrač na stare in nove, ob tem so otroci poimenovali materiale iz katerih so bile igrače narejene. Otroci so prihajali k tabli posamično in z dotikom površine na tabli razvrščali predmete na slikah. »Z digitalnim povečevalom« je učiteljica naredila posnetek dela igrače, ki se je v povečanem formatu izpisal na digitalnem zaslou. Otroci pa so na podlagi videnega ugotavljalni iz kakšnega materiala je igrača.

Outcome 8: K1.10/12 Dinosaur Themed Literacy activity	
Relevant subject, skill or competence:	<p>Section 4.2 Children who interact and engage with varieties of text and printed material increase their awareness of purposes/functions.</p> <ul style="list-style-type: none"> • No 5. I relate to a story, e.g. repeating actions, words or phrases. <p>Section 4.4 Children who are aware of different language systems, notably L1 (first language) and L2 (second language).</p> <ul style="list-style-type: none"> • No 5. I listen to and begin to understand simple stories in L2, especially when accompanied by pictures. <p>Section 4.6 Children who are versatile with the use of numbers, data handling, shapes and measurement and print in context as a means of production of knowledge and information as well as meaning-making and comprehension.</p> <ul style="list-style-type: none"> • No 4. I relate to numbers in stories.
Description:	<p>Throughout this activity, our young explorers will:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Practise their listening skills and begin to understand simple narratives in their second language. • Connect the text with the corresponding images, understanding how words and pictures work together to tell a story. • Strengthen their counting abilities and numerical understanding. • Enhance their observation skills, paying attention to details in the pictures. • Practice retelling the story in their own words, which reinforces comprehension skills and strengthens memory recall. • Engage with the story and discuss facts about different dinosaurs, expanding their knowledge of their favourite prehistoric creatures. • Foster a love for learning in a fun, exciting way. <p>Interactive Story - Dinosaur Hide & Seek Before the Story: Exploration of New Vocabulary.</p> <p>Through this interactive story, our little explorers meet a small triceratops who plays hide-and-seek with 9 of her dinosaur friends. Every young dinosaur is hiding in a specific and different place. The children will be encouraged to look for the hiding dinosaur, observe their surroundings, examine intricate details through vibrant illustrations, and share their</p>

observations with their peers. This sweet and exciting story provides plenty of opportunities for the little ones to practice their counting skills, revise different dinosaur facts and characteristics and encourage them to relate to the events of the story.

After the Story: Asking Questions to check for understanding and stimulate creative thinking.

- What did you notice about the places where the dinosaurs were hiding?
- Can you describe the features of the triceratops? How is it different from the other dinosaurs we found?
- How many dinosaurs did we find in total? Can you count them again to make sure?
- What do you think each dinosaur's favourite hiding spot was? Why?
- How did the pictures help us find the dinosaurs? What details did you notice?

Station 1:

Hide & Seek Picture Game: Reading and Matching Pictures Using the characters from the storyline.

Station 2:

Sensory Storytelling Tub: The children explore the story while using different senses.

Station 3:

Hide & Seek Story Retelling Game: The children follow instructions to move the story characters around the various scenes, retelling the story.

Station 4:

Hide & Seek Object Hunt! The children pick up different flashcards of objects hiding in the scenes and hunt to find them in the different scenes from the story.

V skupini triletnikov so utrejevali vsebino »dinozavrik«. Otroci so poznali imena dinozavrov in njihove zančilnosti ter bivališča. Na začetku so preko digitalne table reševali uganke -kateri dinozaver živi... naprimer v gnezdu na pečini. Strokovni delavki sta s podvprašanji otroke vodili do pravilne rešitve. Ko so podali previlen odgovor, se je na zaslonu pojavila slika dinozavra in predvajala glasba, kar je otroke dodatno motiviralo. Otroci so se tudi sami poistovetili z dinozavri in poimenovali bivališče v katerem bi radi živelji. Otroci so se nato razdelili v štiri skupine, kjer so samostojno reševali naloge. V prvi skupini so otroci v peskovniku animirali figurice dinozavrov, v drugi skupini so žrebali kartončke in poiskali delček celote v sliki (knjiga), obnavljajte zgodobice ob aplikatih, v zadnji skupini so morali razvrstiti slike v pravilno zaporedje. Med aktivnostjo so bili otroci zelo motivirani, strokovne delavke so jih spodbujale k iskanju rešitev s pohvalami (saj zmoreš, dobro ti gre, poskus ponovno, Vem, da boš našel rešitev,...). Ta način nama je bil še posebej všeč, saj so otroka jemale kot kompetentnega, za reševanje izzivov. Otroci so si med seboj pomagali in vidno uživali.

Outcome 9: K1.6/7 Digital Literacy Activity using Bee-bots	
Relevant subject, skill or competence:	<p>Outcome: The bee-bot is an effective tool to teach children the basics of coding and will allow them to experiment with different ways of solving problems and decision making. It also helps to reinforce basic math skills, shapes and measurement. The children will be practicing counting, sequencing, concepts of co-ordinates, distance and location. They will also learn estimating directionality and build a Stem foundation.</p> <p>Skills and Competence: As playing occurs the children will strengthen their computational thinking, and social skills, interact, communicate and learn new vocabulary and language through learning activities with robotics. Whilst exploring they will be engaged with each other. It will create a great deal of excitement and intrigue. It engages young minds in hands-on coding experience and promote imaginative play. It can be integrated into meaningful contexts such as literacy and numeracy activities.</p>
Description:	<p>The bee-bot can be programmed to move in directions as it can remember a sequence of commands. During our activity the children will be encouraged to use a selection of commands by pressing the buttons and creating different programmes.</p> <p>In class our project is about 'Cars'; so we will be exploring a child friendly layout with a map including roads, buildings and various shops.</p> <p>We will be using two bee-bots and navigate through the neighbourhood mat. The children will give various commands to the bee-bot and visit the streets, shops and various aspects of community life.</p>

V skupini so utrjevali temo vozila in cestni predpisi v manjših skupinah. Prva skupina je na aplikaciji mesta programirala Bee Botke, druga skupina se je igrala z vozili na tleh, tretja in četrtja skupina pa sta s plastelinom dopolnjevali manjkajoči del na igralni karti oziroma so oblikovali prometne znake na podlogi. Meniva, da so bile dejavnosti za triletnike nekoliko prezahtevne, zato sva dejavnost prilagodili interesom otrok. Iz plastelina smo oblikovali različne predmete ter se ob tem pogovarjali.

Outcome 10: K1.11 Science Activity Gardening, planting sunflower seeds	
Relevant subject, skill or competence:	To promote independence skills and confidence while planting. Moreover, thinking and problem-solving skills. Eventually a sense of excitement and achievement when observing their seeds grow into flowers
Description:	After reading 'The Tiny Seed' by Eric Carle, the children will each be given their clay pot which they have decorated in a previous activity. Using our gardening tools, the pots are filled with soil. With their index finger the children will make a small hole and the seeds are planted and covered with soil. The children can water their plant and left in the sunshine to observe it grow in the coming days. After we tidy up.

Strokovna delavka je za motivacijo otrok prebrala zgodbo o malem semenu. Po zgodbi so se pogovorili in pripravili na sajenje semen v lončke. Otroci so vse rezvizite vključno z zaščitnimi rokavicami prinesli od doma. Na gredici so si napolnili lončke z zemljo, strokovna delavka jim je razdelila semena. Otroci so jih posadili v lončke, zagrnili z zemljico ter nato zalili. Po končani dejavnosti so za seboj pospravili. Ker jim je ostalo še nekaj časa do konca ure, so se na vrtu igrali z milnimi mehurčki. Otroci so pri igri zelo uživali.

Outcome 11: K2.7 Literacy Activity	
Relevant subject, skill or competence:	Letter recognition and name formation
Description:	<p>Teacher will provide the letters to the children and ask if they recognise some letters and, if so, what they are called. Children will try to place the letters in order to form their name. If students need help, the teacher will provide a template with their name, and they will try to place the letters by themselves.</p>

Strokovni delavki sta pripravili otrokom aktivnosti s črkami. Vsakemu otroku so razdelile kartončke z gosenico, na katerih so bila zapisana njihova imena, ob črkah pa so bili zalepljeni ježki na katere so otroci zlepili ustrezeno črko. Otroci so morali med številnimi črkami na mizi poiskati tiste, s katerimi so lahko sestavili svoje ime. Črke so nato nizali na vrvico. Tega še niso zmogli vsi otroci. Posebej je blestela deklica na fotografiji, saj ji je uspelo sestaviti pravilno celotno ime, ki je vsebovalo šest črk. Na svoj izdelek je bila zelo ponosna, najprej ga je pokazala strokovni delavki, nato pa še vsem sovrstnikom. Radi bi pohvalili urejenost učinice, v kotičkih so bile predstavljene zanimive aktivnosti (npr. v naravoslovnem kotičku so bili polžki, otroci so lahko primerjali morskega z kopenskim, ob tem je bilo veliko podpornega gradiva – slikanice,... ter pripomočki za opazovanje).

Outcome 12: Y3.1 Multiplication and division activity using Bee-Bots	
Relevant subject, skill or competence:	This helps the children unlock problem solving skills and understand multiplication and division. They will be able to multiply and divide numbers both mentally and using written methods. This will also help the children improve their memory. On using the bee-bot in an educational setting helps develop a range of skills, including computational thinking, problem solving, spatial awareness and collaboration.
Description:	The children associate division as equal sharing. Recognise that multiplication of 2, 4, 5 and 10 is multiple groups (repeated addition). The children can solve multiplication and division sums and problems. The children can mentally multiply an integer up to 10 (1-digit number) by 10.

Pri tej učni uri so učenci utrjevali matematični operaciji množenje in deljenje. Najprej jim je učiteljica razdelila delovne liste, katere so samostojno rešili ter preverili rešitve na interaktivni tabli. V tej skupini je bila prisotna še delavka, ki je učencu nudila dodatno strokovno pomoč. Večino časa je bila ob njem, vključevala se je tudi v delo z drugimi učenci, občasno pa se je zavestno odmaknila in dala učencem možnost, da samostojno rešijo matematične izzive. Nato so se učenci razdelili v manjše skupine ter reševali matematične naloge, rezultati so služili za delo z Bee Boti, saj so jih morali tako programirati, da so se zapeljali do pravilne rešitve.

Outcome 13: Y3.2 Science Activity	
Relevant subject, skill or competence:	Science – ‘Magnets’ - Identifying which objects / items are magnetic or not magnetic.
Description:	<p>Outcomes:</p> <p>3.1.6: I can make simple conclusions from my direct observations. 3.6.1: I can describe some common properties of common materials. 3.6.2: I can identify purposes for which some common materials are used.</p> <p>Description:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. PowerPoint Presentation to explain. 2. Song. 3. Worksheet – Magnets - Hands-On Activity Using A Magnet. 4. Using the All-In-One Interactive Whiteboard for an Interactive Online Game: https://www.science4us.com/games/562/cid=P-0

Učiteljica je učencem predstavila zelo zanimivo vsebino – magnetizem. Otroci so dobili v roke različne magnete in po razredu iskali predmete, ki jih magnet privlači. Tako so predmete razdelili na dve skupini, tiste, ki vsebujejo železo in druge, ki ga ne vsebujejo. Nato je učiteljica razdelila različne materiale ter magnet. Učenci so se razporedili v skupine ter preizkušali, rezultate so zapisali v tabelo. Pozornost je pritegnil učenec, ki je želel biti vedno v ospredju. Veliko je govoril. Ko so risali predmete na list, pa je imel barvice z gumijastimi nastavki na vrhu. Učiteljica nama je pojasnila, da nastavki preprečujejo, grizenje pisal. Na ta način se je deček sproščal.

Outcome 14: Y3.5 Social Studies (linked to numeracy) Activity S3.3.1 I can describe shops based on my experience	
Relevant subject, skill or competence:	<p>Maths</p> <p>5.6.1 I can distinguish between right, left, up and down and can move an object in each of these directions. I can also describe the movement of the object in each of these directions.</p> <p>5.6.2 I can read and write the vocabulary related to position, direction (clockwise or anti-clockwise) and movement.</p> <p>5.6.7 I can use assistive technology (e.g. tablets, computers, Bee-bots & Pro-bots) and other resources appropriate to this level to learn about transformation geometry.</p>
Description:	<p>Activities</p> <p>Pre-activity: The students will be going around the square and taking notes of shop's names and their surroundings.</p> <p>Main Activity: Group 1 & 2: Exploring simple algorithms with Blue-Bot through a story. Group 3 & 4: Searching on Google maps the location of the shops and mapping out the route.</p>

Na začetku so se nama predstavili učenci. Ugotovili sva, da prihajajo iz štirih celin (Afrike, Azije, Evrope ter Amerike), le dva učenca sta bila po rodu Maltežana. Otroci so bili večinoma ponosni na svoje korenine.

Pri tem predmetu so učenci obravnavali orientacijo v mestu. Učiteljica jim pripravila zemljevid mesta na katerem so po navodilih iskali lokacije. Nato so se učenci razdelili v skupine. Ena skupina je programirala Bee Bote posredno preko elektronske tablice. Zložiti so morali pravilno zaporedje ploščic, da je robottek prišel na opisan kraj. Ena skupina je preko aplikacije Google maps iskala pot do določene lokacije. Tretja skupina pa je reševala naloge na delovnem listu. Na podlagi zapisa, so programirali Bee Bota, da je prišel na ustrezeno lokacijo.

4. Širitev znanja v praksi:

- **Predstavitev dejavnosti v kolektivu (9. 5. 2024)**

Na zaključnem aktivu sva sodelavkam s pomočjo PWP predstavitev predstavili najino izkušnjo gostovanja na šoli in sodelovanja v projektu Erasmus+ (kako so potekali dnevi, kako so nas sprejeli na šoli kot tudi drugod, kakšen način poučevanja imajo na Malti, kaj nam je bilo še posebej všeč, zanimivosti Malte ipd). Meniva, da bi morala vsaka sodelavka imeti možnost gostovati na kateri izmed šol oziroma vrtcev v tujini. Obisk šole je bila zanimiva izkušnja, saj sva ozvestili, kaj vse pri nas dobro počnemo ter da imamo dobre materialne in strokovne pogoje za delo z otroki. Srečni sva, da imamo v neposredni bližini vrtca veliko zelenih površin ter da omogočamo otrokom veliko gibanja. Prav tako bi izpostavili dobro organizacijo prehrane pri nas. Na Malti nama je bil še posebej všeč "dan namenjen staršem". Ta dan je šola zaprta za učence, namesto njih pridejo starši ter preživijo dopoldne s strokovnimi delavci. Šola jim ponudi individualne pogovore, vsak starš pa ta dan kupi svojemu otroku knjigo, katero si je predhodno sam izbral med ponujenimi. Po izčrpni ter zanimivi predstavitvi sva spodbudili sodelavke, naj se vključijo v projekt Erasmus+, v kolikor bodo imele to možnost.

[Priloga: PWP predstavitev](#)

- **Uporaba učne metode v skupini**

ANDREJA: V skupini Želvice (2-3 let) sem izvedla dejavnost oz. eksperiment "Jajce presenečenja". Za izvedbo sem potrebovala: sodo bikarbono, jedilne barve, kis, vodo ter piščančke narejene iz cofkov. Otroci so skupaj z našo pomočjo v posodi zmešali sodo bikarbono z vodo in jedilnimi barvami. Iz mase smo oblikovali kroglice oz. jajčka in vanje dali piščančke. Oblikovana jajčka smo dali v zmrzovalno skrinjo. Po približno dveh urah smo jajčka vzeli iz skrinje, v plastične lončke natočili kis, otroci pa so z našo pomočjo jajčka vrgli v kis ter opazovali kemijsko reakcijo. Začeli so se pojavljati mehurčki in jajčka so počasi "razpadala", iz njih pa je pokukal piščanček. Otrokom je bila zelo zanimiva reakcija pojavitve mehurčkov, predvsem to, da se je tekočina oz. kis dvigoval in bežal iz lončka vsakič, ko smo dolili še malo kisa. Nad celotno dejavnostjo so bili navdušeni, aktivno so sodelovali, opazovali in želeli biti vključeni v proces, kar smo jim tudi omogočili. Predvsem pa so se pri vsem zabavali.

5. Zanimivosti

V času študijskega obiska Malte sva si ogledali glavno mesto Valletta s svojimi značilnimi zgradbami, Mosto, Rabbat in Mdino, Marsaxlokk, akvarij v San Pawl Bahar. Srečevali in pogovarjali sva se z domačini, spoznavali sva njihovo kulinariko in kulturo. Lokalni prebivalci so bili do naju prijazni, v pomoč in oporo pri raziskovanju lokalnih znamenitosti. Naučili sva se nekaj lokalnih besed (MELA-SO, FROT-SADJE). Domčini so po karakterju precej bolj odprte narave, vključujuči do drugih kultur in sprejemajo raznolikosti povezane s tem. Čutiti je vpil različnih kultur, ki so se preteklosti sobivale na otroku ter pustile svoj pečat.

V nedeljo sva nameravali obiskati otok Gozo, vendar je bil izlet zaradi premočnega vetra odpovedan. Ta dan sva posvetili ogledu glavnega mesta, sprehodili sva se po ulicah, vrtovih ter se spustili do pristanišča. Nato sva se odpravili do trdjave sv. Elma, ki je v celoti posvečena pregledu zgodovinskih dogodkov, ki so ključno vplivali na politični in gospodarski razvoj otoka.

Naslednji dan sva po zaključku obveznosti na šoli odšli na ogled mesta Mosta, v katerem je bila lokalizirana tudi šola gostiteljica. Ogledali sva si katedralo **Župnijska cerkev Marijinega vnebovzetja**. Cerkev ima tretjo največjo nepodprtou kupolo na svetu. V Mosti praznujejo vnebovzetje vsakega 15. avgusta in je priljubljen praznik med domačini ter tujci. Cerkev je znana tudi pod imenom **Rotunda Marije Vnebovzete**. 9. aprila 1942, med 2. svetovno vojno, je bila cerkev skoraj uničena. Bomba je udarila v kupolo, a ni eksplodirala. Detonator je bil odstranjen in replika bombe je zdaj prikazana kot spomin. Cerkev so zgradili meščani Moste, za dokončanje je bilo potrebnih 27 let.

V torek sva obiskali Mdino in Rabbat.

Mdina (angleško *Notabile*, malteško *L-Imdina*, feničansko *Melitta*, starogrško *Melitte*, Μελίτη, arabsko *Madinah*, لمدينة, italijansko *Medina*), znana tudi kot Staro mesto (*Città Vecchia*) ali Znamenito mesto (*Città Notabile*). Od antike do srednjeveškega obdobja JE BILA Mdina glavno mest Malte. Mest je zgrajeno znotraj obzidja. Povezano JE s sosednjim mestom **Rabat**, ki ima ime po arabski besedi za predmestje.

Mdina je ostala središče malteškega plemstva in verskih oblasti, vendar ni bila nikoli več tako pomembna kot v 1530-ih, kar je povzročilo, da je dobila priljubljen vzdevek "tiho mesto", ki so ji ga dali domačini in obiskovalci. Mdina je na začasnem seznamu območij Unescove svetovne dediščine in je zdaj ena glavnih turističnih znamenitosti na Malti.

V Rabattu sva si ogledali Pavlovo jamo in čudovito okrašene ulice.

V sredo sva obiskali ribiško mesto Marsaxlokk. Ker sva bili ujeti v prometnem zamašku in avtobusi vozijo nekoliko bolj poredko v ta predel Malte, sva v kraj prispeli v poznih popoldanskih urah. Ko sva izstopali iz avtobusa, naju je nagovorila gospa ter povabila »na zadnjo« vožnjo z ladjico po zalivu. Čeprav sprva nisva tega načrtovali, pa sva na hitro strnili glavi in sprejeli povabilo. Ni nama žal. Videli sva enega najlepših pogledov na sončni zahod, ki so na Malti res nekaj posebnega.

V četrtek sva obiskali tri mesta ter si z obzidja ogledali regato. Pogled od tam na glavno mesto je bil res veličasten. Zadnj dan sva z ravnatljico opravili evalvacijo srečanja ter si ogledali akvarijh v kraju najinega bivanja. Sprehod pod tuneli polnimi rib je bil res nekaj posebnega.

Sv. Ivan

Značilna arhitektura

Pogled na zaliv, Valletta

Lokalni sladici

Zajček v omaki

rižota s klobaso

Marsaxlokk

Rabbat, Cerkev sv. Pavla

Čipke, Trdnjava sv. Elma

Regata

Tri mesta

Pogled z obzidja Mdine na Mosto

Ravnateljica Antonella in mi dve

Spominska plošča ravnateljem

Še nekaj besed o državi gostiteljici (povzeto po Wikipediji: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Malta>)

Malteška zastava

in grb

Republika Malta (malteško Repubblika ta' Malta)

je majhna in gosto naseljena otoška država v južni Evropi v osrednjem Sredozemskem morju. Sestavlja jo 20 otokov in čeri. Stalno naseljena sta samo otoka Malta in Gozo (Għawdex). Otok Comino (Kemmuna) je naseljen samo občasno.

Malta ima okrog 400.000 prebivalcev in dva uradna jezika: malteščino in angleščino.

Glavno mesto republike je Valletta na otoku Malta.

Malta je bila zaradi svojega ključnega strateškega položaja sredi Sredozemskega morja v vsej svoji zgodovini križišče zelo različnih kultur. Od neolitika naprej so otočju gospodarili Feničani, Rimljani, Arabci, Normani, Bizantinci, malteški vitezi (ivanovci), ki so dali otočju svojstven pečat, Francozi in Angleži.

Na otočju je leta 60 doživel brodolom sveti Pavel, ki je na otoke prinesel krščanstvo. Katoliška vera je zdaj uradna in najpogostejsa vera na Malti.

Malta je postala neodvisna, prej pod Združenim kraljestvom, leta 1964. Od leta 2004 je članica Evropske unije, poleg tega pa je članica Skupnosti narodov in Organizacije združenih narodov.

Otočje leži na severnem robu afriške tektonske plošče, na samem stičišču z evropsko tektonsko ploščo. Za pokrajino so značilni nizki griči s terasastimi polji. Najvišja točka otočja je Ta'Dmejrek v bližini Dinglija z nadmorsko višino 253 m. V deževnem obdobju je na otokih nekaj majhnih rek, stalnih rek in jezer pa na otokih ni.

Nastanek imena

Nastanek imena Malta ni povsem pojasnjen. Najpogostejša je razlaga, da izhaja iz grške besede *μέλι* (*meli*, med). Grki so otok imenovali *Μελίτη* (*Melite*), kar tudi pomeni med ali sladek kot med. Grki so ustanovili svoje kolonije na Malti že v 7. stoletju pr. n. št., od leta 395 do 870 pa so tam gospodovali grško govoreči Bizantinci.

Druga možnost za nastanek imena Malta je feničanska beseda *maletu*, ki pomeni nebesa, morda zato, ker ima otočje mnogo zalivov in skritih drag.

Zgodovina

Prvi naseljenici

Malteške otoke so prvi naselili kamenodobni poljedelci s Sicilije okrog leta 5200 pr. n. št.. Prvi prebivalci so okrog leta 3500 pr. n. št. zgradili ene najstarejših danes ohranjenih prostostoječih verskih objektov na svetu: megalitske templje Ģgantija na otoku Gozu ter Haġar Qim in Mnajdra na Malti (starejši so templji v Turčiji v kraji Göbekli Tepe).

Okrog leta 700 pr. n. št. je na Malti, posebno okrog Vallette, cvetela antična grška kultura. Stoletje kasneje so na otok prišli Feničani in ustanovili trgovsko postajo, od koder so stekali trgovske poti vse do Cornwalla na skrajnem zahodu Anglije.

Po padcu Fenicije okrog leta 400 pr. n. št. je Malta prišla pod oblast feničanske afriške kolonije Kartagine.

Med punskimi vojnami (264–146 pr. n. št.) je začel odpor do Kartažanov naraščati in leta 218 pr. n. št. se je prebivalstvo uprlo. Oblast je na otočju prevzela Rimska republika s konzulom Sempronijem na čelu. Med sirakuškim uporom v drugi punski vojni je Malta ostala zvesta Rimu in bila zato nagrajena s statusom *Foederata Civitas*, kar ji je dalo v okviru Sicilijanske province nekaj avtonomije. Otok se je takrat imenoval *Melita*. Enako se je imenovalo tudi njeno glavno mesto, današnja Mdina.

Leta 60 je severno od otoka Malte v Zalivu svetega Pavla doživel brodolom Kristusov apostol Pavel iz Tarza. Izročilo pravi, da je na otoku ostal tri meseca, naredil nekaj čudežev in med prebivalce vpeljal krščanstvo.

V času cesarja Hadrijana, leta 117, so malteški otoki napredovali na položaj *municipija*. Ko je Rimsko cesarstvo razpadlo na vzhodni in zahodni del, je Malta pripadla grško govorečemu bizantskemu cesarstvu. Malta je bila pod bizantsko oblastjo celih 400 let, vendar je o tem obdobju zelo malo znano. V tem obdobju so otočje za nekaj časa zasedli Goti in Vandali, vendar so jih Bizantinci kmalu pregnali in tam pustili vojaško posadko.

Srednji vek

V bizantinsko-arabskih vojnah (780–1180) je bizantinski sicilijanski admiral Eufemij izdal bizantinsko cesarstvo, razglasil samostojnost Sicilije in pozval na pomoč Arabce. Malta in Sicilija sta postali del Sicilijanskega emirata, kateremu so od leta 909 vladali Fatimidi. Arabci so na Malti zgradili namakalne sisteme in zasadili nove vrste sadja (citruse) in bombaž. S seboj so prinesli tudi sicilijansko-arabski jezik, iz katerega se je razvila malteščina. Arabci so dopuščali versko svobodo, zato se je na otočju ohranilo krščanstvo, prebivalci pa so morali zato plačevati poseben verski davek.

V 11. stoletju so Normani iz Normandije zasedli najprej Sicilijo, leta 1091 pa še Malto. Maltežani so novega vladarja Rogerija I. Sicilskega toplo sprejeli in mu ponudili vojaško pomoč. Rogerij je nato baje odtrgal in jim podaril del svoje rdeče-bele zastave, ki je postala osnova za sodobno malteško zastavo. Obdobje Normanov je bilo uspešno. Malta je postala del novoustanovljene Kraljevine Sicilije, ki je obsegala Sicilijo in južno polovico italijanskega (Apeninskega) polotoka.

Rimskokatoliška vera je postala državna vera, na Malto pa je prišla tudi normanska arhitektura. Zadnji normanski kralj Tankred Sicilijanski je iz Malte in Goza naredil fevdalno gospodstvo z malteškimi grofi na čelu. Prvi grofje so bili izkušeni genovski gusarji. Sicilijansko kraljestvo je leta 1194 prešlo na Hohenstaufovce, ki so ostali na oblasti do leta 1266. Cesar Friderik II. je do leta 1224 z Malte izgnal vse Arabce in na Malto preselil vse krščanske moške prebivalce iz kraja Celan iz italijanske dežele Abruci.

Malta je nato za kratek čas prišla pod oblast kapetinsko-anžuvinske dinastije, ki je bila zaradi visokih davkov zelo nepriljubljena. Zaradi vojne Karla I. z Genovo so leta 1275 opustošili Gozo. Leta 1282 je bil velik upor na Siciliji, znan kot *siciliske večernice*, po katerem se je celinski del kraljestva ločil v Neapeljsko kraljestvo, Sicilija in Malta pa sta pripadli Aragoncem. Kraljestvu so do leta 1409 vladali sorodniki aragonskih kraljev, potem pa je kraljestvo postalo del aragonskega kraljestva.^[14] Na začetku vladanja Aragoncev so bili malteški grofje kraljevi sinovi, leta 1397 pa je grofovski naslov prešel nazaj na fevdalce. Zaradi stalnih prepirov med družinama za grofovski naslov, ki so Malti prinesli veliko revščino, je kralj grofovski naslov spet odvzel. Prepiri so se ponovili nekaj let kasneje, ko je kralj grofovski naslov podelil grofu Gonsalvu Monroyu. Maltežani so se temu uprli in bili poraženi. Ko so kasneje prznali, da so bili kljub uporu zvesti sicilijanski kroni, je priznanje na Alfonza IV. naredilo tako močan vtis, da upornikov ni kaznoval, ampak jim je celo obljubil, da jih ne bo nikoli več izročil tretji strani. Glavno mesto Mdina je dobilo ime *Città Notabile* (Ugledno mesto).

Malteški vitezi in Napoleon

Leta 1530 je dal cesar Svetega rimskega cesarstva Karel V. (španski kralj Karel I.) malteško otočje v trajni zakup viteškemu redu svetega Janeza Krstnika (ivanovci), ki so jih osmanski Turki leta 1522 pregnali z Rodosa. Aragonska krona je otočje še nekaj časa obdržala v svoji lasti kot del Sredozemskega imperija. Leta 1565 so malteški vitezi uspešno obranili Malto pred vdorom Turkov, ki so bili takrat na višku moči. Po obleganju so začeli pod vodstvom velikega mojstra reda Jeana Parisota de la Valette pospešeno utrjevati otok, predvsem novo mesto Valletto in globok zaliv južno od mesta, današnji *Grand Harbour* (Veliko pristanišče).

Malteški vitezi so vladali na Malti do leta 1798, ko jih je na poti v Egipt z otoka pregnala Napoleonova vojska. Napoleon jih je zvijačno zaprosil za varno pristanišče, kjer bi lahko dopolnil ladijske zaloge, ko je bil v pristanišču, pa je s topovi napadel gostitelje in veliki mojster Ferdinand von Hompesch zu Bolheim se je predal. Napoleon je ostal na Malti nekaj dni. V tem času je vitezom sistematično zaplenil vse premično premoženje in vzpostavil novo upravo, ki so jo vodili njegovi privrženci. Ko je Napoleon zapustil Malto, je za seboj pustil čvrsto vojaško posadko.

Francoske zasedbene sile na Malti zaradi svojega negativnega odnosa do vere ter verskih in finančnih reform niso bile priljubljene. Prebivalci so se zato uprli in prisilili Francoze k umiku v utrdbe. Upornike sta z orožjem podprli Združeno kraljestvo in Kraljevina dveh Sicilij, Britanci pa so s svojo mornarico blokirali otočje. Osamljene francoske sile pod poveljstvom generala de Vauboisa so se leta 1800 vdale in Malta je postala britanski protektorat.

Britanci in druga svetovna vojna

Malta je s pariško pogodbo leta 1814 postala del britanskega imperija. Zaradi svoje strateške lege med Gibraltarjem in Sueškim prekopom je bila za Britance vmesna postaja za trgovske ladje, ki so trgovale z Indijo, in oporišče vojne mornarice.

V zgodnjih 1930-ih se je britanska sredozemska flota, ki je bila ključni gospodarski dejavnik na Malti, zaradi ekonomičnosti premaknila v Aleksandrijo. Med II. svetovno vojno je imela Malta zaradi bližine nemških oskrbovalnih poti zelo pomembno vlogo. Za pogum in vztrajnost v dolgem boju proti sovražniku je britanski kralj Jurij VI. 15. aprila 1942 Malti podelil najvišje civilno odlikovanje Skupnosti narodov – Jurijev križ, ki je zdaj upodobljen tudi na malteški zastavi. Nekateri zgodovinarji trdijo, da so si Britanci z obrambo Malte nakopali nesorazmerno velike izgube. Eden od razlogov za trdoživ odpor je bil prav gotovo britanski ugled, ki bi s padcem Malte doživel vsaj tak udarec, kot ga je doživel pri padcu Singapurja.

Neodvisnost

Po drugi svetovni vojni so malteški laburisti najprej brez uspeha poskušali Malto združiti z Veliko Britanijo, potem pa je Malta 21. septembra 1964 (dan neodvisnosti) postala neodvisna. Po ustavi iz leta 1964 je britanska kraljica Elizabeta II. ostala kraljica Malte, na otoku pa je v njenem imenu vladal generalni guverner. 3. decembra 1974 (dan republike) je Malta postala republika v okviru Skupnosti narodov. Sporazum o vojaški pomoči, ki so ga podpisali kmalu po razglasitvi neodvisnosti, je 31. marca 1979 (dan svobode) potekel in britanski vojaki so zapustili otočje. Malta je leta 1980 razglasila uradno politiko nevtralnosti in za kratek čas postala članica gibanja neuvrščenih.

Malta je 1. maja 2004 postala članica Evropske unije. 1. januarja 2008 je postala tudi članica evrskega območja in svojo malteško liro zamenjala z evrom.

Politika in lokalna samouprava

Malta je republika, katere parlamentarni sistem in javna uprava sta natančno oblikovana po westminstrskem sistemu. Enodomni parlament sestavlja predsednik in predstavniki dom (malteško *Kamra tad-Deputati*), ki je izvoljen na splošnih neposrednih volitvah z enkratnim prenosljivim glasom vsakih pet let, razen če predsednik ne razpusti parlamenta prej po nasvetu predsednika vlade.

Gospodarstvo

Malto Mednarodni denarni sklad (IMF) uvršča med napredno gospodarstvo skupaj z 32 drugimi državami. Do leta 1800 je bila Malta odvisna od bombaža, tobaka in ladjedelnic. Ko so bili pod britanskim nadzorom, so malteške ladjedelnice postale odvisne od Kraljeve mornarice, zlasti med krimsko vojno leta 1854. Vojško oporišče je koristilo obrtnikom in vsem, ki so služili vojski.

Leta 1869 je bil odprt Sueški prekop, kar je zelo spodbudilo malteško gospodarstvo, saj se je število ladij, ki so vplule v pristanišče, močno povečalo. Ladje so se ustavljele zaradi oskrbe z gorivom ter pomagale trgovini, kar je otoku prineslo dodatne koristi.

Konec 19. stoletja pa je gospodarstvo začelo nazadovati in do začetka devetdesetih let 20. stoletja se je začela resna kriza. Eden od dejavnikov je bila ponudba novejših trgovskih ladij, ki so zahtevale manj pogosto ustavljanje zaradi goriva.

Zdaj so glavni viri Malte apnenec, ugodna geografska lega in delovna sila. Malta pridela le približno 20 odstotkov potrebne hrane, omejuje zaloge sladke vode zaradi suše v poletnih mesecih in nima domačih virov energije, razen možnosti za sončno energijo. Gospodarstvo je odvisno od zunanje trgovine, predelovalne dejavnosti (zlasti elektronike in tekstila) ter turizma.

Vlada veliko vlagu v izobraževanje.

Ob pripravah na članstvo v Evropsko unijo, ki se ji je pridružila 1. maja 2004, je Malta privatizirala nekatera podjetja, ki jih je nadzirala država, in sprostila trg. Leta 2010 je Malti uspelo privatizirati telekomunikacije, poštne storitve, ladjedelnice in ladjedelništvo.

Malta in Tunizija zdaj razpravlja o komercialnem izkoriščanju epikontinentalnega pasu med svojima državama, zlasti za raziskovanje nafte. Te razprave potekajo tudi med Malto in Libijo.

Malta nima davka na premoženje. Njen nepremičninski trg, zlasti v okolici pristanišč, je bil v nenehnem razcvetu, s cenami stanovanj v nekaterih mestih, kot so St. Julian's, Sliema in Gzira.^[18]

Po podatkih Eurostata je malteški BDP na prebivalca v letu 2015 znašal 88 odstotkov povprečja EU z 21.000 evri.

Promet

Glavne ceste

Promet se na Malti odvija po levi. Lastništvo avtomobilov je precej visoko glede na zelo majhno velikost otokov in je četrta najvišja stopnja v Evropski uniji.

Na glavnem otoku so tri velika naravna pristanišča:

- Veliko pristanišče (*Grand Harbour* ali *Port il-Kbir*) je na vzhodni strani prestolnice Valletta in je pristanišče že od rimskega časov. Ima več obsežnih dokov in privezov ter terminal za križarjenje. Terminal uporablja trajekti, ki povezujejo Malto s Pozzallom in Cataniom na Siciliji;
- pristanišče Marsamxett je na zahodni strani Vallette, predvsem za jahte;
- pristanišče Marsaxlokk (*Malta Freeport*) je na jugovzhodni strani Malte, v Biržebbuġi, je glavni tovorni terminal.

Dve pristanišči sta namenjeni potniškemu in avtomobilskemu trajektnemu prevozu, ki povezuje pristanišče Čirkewwa na Malti in pristanišče Mgarr na otoku Gozo.

Mednarodno letališče

Mednarodno letališče Malta (*Ajruport Internazzjonal ta 'Malta*) je edino letališče na malteških otokih. Zgrajeno je na zemljišču, ki ga je nekoč zasedalo letalsko oporišče Luqa. Tu je tudi heliport. Heliport za otok Gozo je zdaj v Xewkiji.

Turizem

Malta je priljubljen turistični cilj z 1,6 milijona turistov letno. Trikrat več turistov jih obišče, kot je prebivalcev. Turistična infrastruktura se je v preteklih letih dramatično povečala, na otoku je več hotelov, narašča pa skrb zaradi čezmernega razvoja in uničenja tradicionalnih stanovanj.

V zadnjih letih se je Malta oglaševala kot zdravstveni turizem, ki ga številni ponudniki zdravstvenih storitev zelo razvijajo, vendar pa nobena malteška bolnišnica ni opravila neodvisne mednarodne akreditacije za zdravstveno varstvo. Pri britanskih turistih je Malta zelo priljubljena.

Značilna arhitektura, zgrajena v zadnjih letih na Malti.

Umetnost in arhitektura

Vrtovi Barrakka

Na malteško arhitekturo so vplivale številne različne sredozemske kulture in britanska arhitektura. Prvi naseljenci na otoku so zgradili Ģgantijo, eno najstarejših samostojnih struktur na svetu. Graditelji neolitskih templjev 3800–2500 pr. n. št. so številne templje na Malti in Gozu zasnovali kot zapletene reliefne zasnove, med drugim spirale, drevo življenja in živalske portrete, risbe v rdeči okri, keramiko in obsežno zbirko skulptur človeških oblik, zlasti na otoku Malta. Ogledati si jih je mogoče v samih templjih (predvsem v hipogeju Hal-Saflieni in Tarxienu) in v Narodnem muzeju arheologije v Valletti. Malteški templji, kot je Imnajdra, so polni zgodovine in imajo za seboj zgodbo.

Iz rimskega obdobja so visoko dekorativni mozaični tlaki, marmorne kolonade in klasični kiparski ostanki, ki so lepo ohranjeni in predstavljeni v rimski hiši (Domus Romana), državni vili tik ob obzidju Mdine. Zgodnjekrščanske freske, ki krasijo katakombe, kažejo nagnjenost k vzhodnemu bizantskemu okusu. Ti

okusi so še naprej vplivali na prizadevanja srednjeveških malteških umetnikov, vendar so jih spremajali pod vplivom romanskih in južnogotskih vplivov. Konec 15. stoletja so bili malteški umetniki tako kot umetniki na sosednji Siciliji pod vplivom šole Antonella da Messine, ki je uvedla renesančne ideale in zaslove dekorativne umetnosti tudi na Malti.

Kuhinja

Pastizzi, tipičen malteški prigrizek

Malteška kuhinja kaže močne sicilijanske in angleške vplive ter vplive španske, magrebske in provansalske kuhinje. Opazimo lahko številne regionalne razlike, zlasti na otoku Gozo, pa tudi sezonske spremembe, povezane s sezonsko razpoložljivostjo izdelkov in krščanskimi prazniki (kot so postni čas, velika noč in božič). Hrana je bila zgodovinsko pomembna pri razvoju nacionalne identitete, zlasti tradicionalna **fenkata** (tj. dušen ali ocvrt zajec).

Pastizz je tradicionalno pecivo. Običajno so polnjeni z rikoto ali kašastim grahom in se imenujejo *pastizzi tal-rikotta* (sirna torta), *tal haxu* ali *pastizzi tal-piželli* (grahova torta).